

N:o 42.

Auk. till Riksd. kansli den 11 april 1899, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om tryckning af konstitutionsutskottets memorial och öfriga expeditioner vid 1810, 1812 och 1815 års urtima riksdagar.

(R. A.)

Uti en i Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 2) har herr *A. V. Ljungman* hemställt, det Riksdagen måtte besluta att uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att genom lämplig person på riksgäldskontorets bekostnad låta ombesörja tryckning af konstitutionsutskottets »memorialer och öfriga expeditioner» vid urtima riksmötena 1810, 1812 och 1815 efter samma plan, som följts vid tryckning af konstitutionsutskottets »memorialer» m. m. vid 1809—1810 års riksmöte.

Motionären har erinrat, att, sedan i anledning af en utaf herr *Sven Nilsson* i Österlöf vid 1872 års riksmöte i Andra Kammaren väckt motion om tryckning af bondeståndets protokoll vid 1809—1810 års riksdag fullmäktige i riksgäldskontoret låtit i angifna hänseenden verkställa utredning, Riksdagen år 1873, på hemställan af statsutskottet, beslöt uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att genom lämplig person på riksgäldskontorets bekostnad låta ombesörja tryckning af ej mindre bondeståndets protokoll vid 1809—1810 års riksdag, än ock samma Riksdags konstitutionsutskotts protokoll, betänkanden, utlåtanden och memorial jemte öfriga dithörande handlingar, under iakttagande:

»a) att, vid tryckning af bondeståndets protokoll, derifrån uteslutas konstitutionsutskottets betänkanden och utlåtanden m. m. och deremot blott hänvisas till det ställe i konstitutionsutskottets tryckta handlingar, der betänkandet m. m. förekommer;

b) att vid tryckningen af konstitutionsutskottets handlingar noga tillses, dels att alla i de särskilda ståndens protokoll intagna handlingar från nämnda utskott blifva tryckta, dels att den i dessa protokoll intagna ordalydelsen af konstitutionsutskottets memorial m. m. följes, när dessa handlingar i samtliga ståndens protokoll äro lika;

c) att såväl bondeståndets protokoll som konstitutionsutskottshandlingarne förses med register;

d) att, innan upplagens storlek definitivt bestämmes, inbjudning till subskription utfärdas särskildt å bondeståndets protokoll och särskildt å konstitutionsutskottets handlingar, dervid priset bestämmes efter samma grunder, som äro gällande vid prenumeration å Riksdagens protokoll;

e) att upplagens storlek icke må understiga 500 exemplar af bondeståndets protokoll och 500 exemplar af konstitutionsutskottshandlingarne, med rättighet för fullmäktige att derutöfver öka upplagan, om subskriptionen anses dertill föranleda;

f) att tryckningen skall verkställas i samma format som de öfriga riksståndens protokoll vid ofvannämnda riksdag, samt med sådan stilsort, som mest närmar sig den i öfriga protokoll vid samma riksdag använda;

g) att anbud i vanlig ordning infordras af dem, som vilja åtaga sig tryckningens verkställande; samt

h) att originalhandlingarne icke må till boktryckaren utlemnas, utan bör manuskriptet i mån af tryckningens fortgång utskrifvas, hvar emot vid korrekturläsningen originalhandlingarne böra begagnas.»

Härigenom hade konstitutionsutskottets »memorialer och öfriga expeditioner» från det för vår nuvarande statsförfattnings åvägabringande så företrädesvis viktiga riksmötet 1809—1810 blifvit gjorda tillgängliga för allmänheten; men — yttrar motionären vidare — samma utskotts »memorialer och öfriga expeditioner» vid de tre närmast derpå följande urtima riksmötena eller de under åren 1810, 1812 och 1815, då det 1809 begynta, statsförfattningen fastställande lagstiftningsarbetet vann sin afslutning genom antagandet af successionsordningen af den 26 september 1810, tryckfrihetsförordningen af den 16 juli 1812 och riksakten af den 6 augusti 1815 samt genom afgörandet af de från 1809—1810 års riksmöte hvilande konstitutionella förslagen vore ännu ej

tryckta i särskilda samlingar, äfven om kanske de viktigaste af konstitutionsutskottets »memorialer» m. m. vid ifrågavarande tre riksmöten återfunnes i de skilda ståndens protokoll. Från och med urtima riksmötet 1817—1818 hade såväl konstitutionsutskottets som de öfriga utskottens utlåtanden och memorialer blifvit tryckta för sig i särskilda samlingar såsom bihang till Riksdagens protokoll.

Då emellertid konstitutionsutskottets »memorialer och öfriga expeditioner» vid förstnämnda tre urtima riksmöten vore af stor betydelse för en riktig uppfattning af grundlagarnes innebörd och rätta tolkning, och då kostnaden för dessa »memorialers och öfriga expeditioners» tryckning måste anses obetydlig i förhållande till deras vikt, har motionären ansett sig böra framställa ofvan meddelade förslag.

Af konstitutionsutskottets vid de tre urtima riksdagarne 1810, 1812 och 1815 afgifna betänkanden, memorial m. m. återfinnes, såsom motionären angifvit, åtminstone en del bland de särskilda ståndens tryckta protokoll eller bihangen dertill. I hvad mån berörda utskottshandlingar, för så vidt de kunna anses vara af någon vikt, blifvit fullständigt derstädes intagna, har emellertid icke blifvit upplyst och torde endast genom en noggrann undersökning och jemförelse med de handskrifna utskottsprotokollen m. m. kunna bedömas. Men äfven om alla viktigare delar af ifrågavarande handlingar skulle vara att finna bland det utgifna riksdagstrycket, återstår att afgöra, huruvida i hvarje särskildt fall handlingarna, så som de nu äro spridda, kunna utan svårighet och tidsutdrägt derstädes uppsökas, eller om för detta ändamåls vinnande måste anses nödvändigt, att de ordnas och föras tillhopa i särskilda samlingar. Det nyligen utkomna sakregistret till rikets ständers protokoll med bihang för tiden 1809—1866 torde väl i regel gifva anvisning för återfinnande af de i riksdagstrycket för ofvan nämnda år spridda utskottshandlingarna, dock tilltror sig utskottet icke att bedöma, i hvad mån härigenom tillfyllestgörande ledning i hvarje fall beredes.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt finner sig utskottet icke kunna i frågans närvarande skick tillstyrka bifall till den väckta motionen. Men då utskottet lika med motionären anser önskligt, att alla viktigare delar af de betänkanden, memorial m. m., som konstitutionsutskottet vid berörda tre urtima riksdagar afgifvit, måtte finnas i tryck offentliggjorda på sådant sätt, att deras uppsökande och anlåtande ej är för forskningen förenadt med svårighet, synes det utskottet vara skäl föranstalta om utredning i detta hänseende. Uppdrag härom torde lämpligen böra lemnas åt fullmäktige i riksgäldskontoret, hvilka der-

efter hade att vid nästa års riksdag inkomma med det yttrande och förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af herr Ljungmans förevarande motion, må uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta genom lämplig person på riksgäldskontorets bekostnad verkställa utredning, huruvida alla viktigare delar af de betänkanden, memorial och öfriga expeditioner, som konstitutionsutskottet vid 1810, 1812 och 1815 års urtima riksdagar afgifvit, finnas intagna i det utgifna riksdagstrycket för dessa år samt huruvida konstitutionsutskottets redan tryckta handlingar för nämnda tid kunna i hvarje fall utan svårighet uppsökas med ledning af förefintliga register, äfvensom att till statsutskottet vid nästkommande års riksdag afgifva det yttrande och förslag, hvartill berörda utredning kan gifva anledning.

Stockholm den 11 april 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.